

Ontspiegeld

BLOG 10

Market Garden

20 september 2026

Terwijl In Den Haag het rapaille de Hitlergroet bracht op het Malieveld, trotseerden honderd kilometer verder naar het oosten meer dan 40.000 mensen de wind op de Ginkelse Heide om diegenen te eren die 82 jaar geleden probeerden ons land van de nazi's te ontdoen, Operatie Market Garden / A bridge too far. Een grotere scheiding der geesten is nauwelijks voorstelbaar.

In het kader van de promotie van *Ontspiegeld* maakte ik afgelopen vrijdag een rondje langs de boekwinkels van Ede, Bennekom, Wageningen, Renkum en Oosterbeek. Als oud-Edenaar vielen me de schellen van de ogen. Ooit liep ik met school de gemoedelijke Airbornemars, dit jaar waren er 36.000 wandelaars! Tienduizenden Pegasusvlaggen

wapperden van de huizen tussen Lunteren en Arnhem, jeeps met als militairen verklede mannen met paarse baret snorden rond, “*Keep them rolling*” was alom aanwezig, Engelse burgers en militairen met medailles opgespeld liepen door de dorpen, in één boekwinkel telde ik alleen al 33 boeken over Market Garden - in het Engels!

Ik kon me niet aan de indruk onttrekken dat hier een grootschalig commercieel festival plaats vond, maar uiteindelijk vormde deze breed gedragen uitbarsting van vrijheidslievendheid een pleister op de zaterdagse wonde.

Tot mijn verrassing werd mijn familie enkele malen in de toespraken genoemd vanwege de onderduik van twee brigadegeneraals: Hackett die vier maanden bij mijn oudtantes was ondergedoken en Lathbury die vier weken bij mijn grootmoeder op 100 meter afstand van elkaar zaten. Op pg 120 en 121 van *Ontspiegeld* schrijf ik nogal badinerend over mijn oudtantes. Maar als je de verhalen van destijds er nog eens op naslaat is het een Godswonder dat dit allemaal goed is afgelopen.

Shan Hackett die op 18 september in de tweede aanvalsgolf met de 4e brigade paratroopers landde, schreef een boek over zijn onderduikperiode en koelbloedige ontsnapping via de Biesbosch: *I was a Stranger*. Dat was voor mij een ontdekking. Een erudiete man (hij had de Homerus van een Edese dominee op zijn nachtkastje liggen) beschreef mijn gereformeerd familie in het benepen Ede. Dit boek bracht mij ertoe om

de morele complexiteit van het verzet tegen deze gereformeerde achtergrond te belichten.

Een aardige anekdote is tenslotte dat Hackett bij zijn sprong direct een aantal Duitsers gevangen wist te nemen en dat hij ze onder schot hield totdat hij zijn wandelstok, die hij altijd bij zich droeg, in de heide had teruggevonden. Daarna was het afmars met de krijgsgevangenen. Na de oorlog kreeg hij zijn wandelstok terug die hij in Oosterbeek had achtergelaten.